

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΤΟΡΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 — ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέ-
μνην δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.
Αμερικῆς δολάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξέμνηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΠΙΘΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' εἰ συνδρο-
μαὶ ἐρχίζου τὴν 1ην οὐοῦδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Παρθέλιον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 41ος.

Ἀθήναι, 24 Μαρτίου 1934

Ἔτος 56ον. — Ἀριθ. 17

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Μὰς συγχωρῆς ποῦ ἀργήσαμε τόσο νὰ γνωρίσουμε ἕναν ἀπὸ τοὺς σωτήρες μας. Ἀλλὰ ἐκεῖνη τῆ στιγμὴ δὲν εἴμαστε σὲ κατάσταση νὰ βλέπουμε γύρω μας καθαρά. Εἴμαστε τόσο ἐξαντλημένοι, ὥστε ἂν δὲν μὰς προφταίνατε, θὰ πνιγόμεστε... Δὲν μοῦ λές, ταξιδεύεις πολὺν καιρὸ ;

— Ἐγὼ ; Ἀπὸ τὸν καιρὸ σχεδὸν ποῦ γεννήθηκα. Μικρὸς, ἀκολουθοῦσα τὸν πατέρα μου ποῦ ἦταν κι' ἐκεῖνος θαλασσοπόρος.

Καὶ δείχνοντας τὶς σαπέκες ποῦ τοῦ εἶχε δώσει ὁ Ἀνναμίτης, ὁ Κωδὶκ ρώτησε :

— Μπορεῖτε, κύριοι, νὰ μοῦ πῆτε τί πράγματα εἶν' αὐτά ;

— Νομίσματα, παιδί μου, σαπέκες, εἶπε ὁ κ. Κλοακέν. Ὅλο αὐτὸ τὸ κομπολόγι δὲν ἀξίζει οὔτε ἕνα φράγκο.

— Ἐνας Ἀνναμίτης μοῦ τᾶδωσε πρὸ ὀλίγου... .

— Δὲν σοῦ ἔκαμε σπουδαῖο δῶρο... Πᾶμε!.. Καλὴ ἀντάμωση στὸ βαπόρι, παιδί μου.

— Χαίρετε, κύριοι! εἶπε ὁ Κωδὶκ, σφίγγοντας θερμὰ τὰ χέρια ποῦ τοῦ ἔτειναν ὁ Παῦλος κι' ὁ Χάνδος.

Ὁ ναύτης τῆς Βρετανίας αἰσθάνθηκε ξαφνικὰ μιὰ μεγάλη συμπάθεια πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡθελε νὰ τοὺς συνοδεύσῃ, νὰ μείνῃ μαζί τους. Ἀλλὰ δὲν τόλμησε, καὶ τοὺς παρακα-

λοῦθησε μόνο μὲ τὰ μάτια ὡς ποῦ χάθησαν μέσα στὸ πλήθος.

Στεκόταν ἀκόμα ἐκεῖ σὺν ἑστατικός, δταν κάποιος τὸν ἀγγίζει στὸν ὦμο. Συνήλθε, γύρισε κι' εἶδε τὸν ἴδιο Ἀνναμίτη ποῦ τὸν εἶχε σταματήσει πρωτίτερα στὴν προκυμάλια. Ἀπὸ ποῦ ἦρθε ; Ποῦ ἦταν κρυμμέ-

νος τόσην ὥρα ; Ὁ Κωδὶκ δὲν ἤξερε. Ἐκεῖνος ἔμεινε χωρὶς ἄλλο θὰ τὸν εἶχε ἰδεῖ δταν μιλοῦσε μὲ τὸν κ. Κλοακέν καὶ τὰ παιδιά. Γιατί ἡ πρώτη του ἐρώτηση ἦταν :

— Τοὺς γνωρίζεις αὐτούς ;

Κι' ἔδειξε πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶχαν ἐξαφανισθεῖ.

— Ὅχι, ἀποκρίθηκε μηχανικὰ ὁ Κωδὶκ, μὴ μπορώντας νάντισταθῇ στὴ μαγνητικὴ δύναμη τῶν ματιῶν ἐκείνων ποῦ τὸν κοίταζαν φλογερά πίσω ἀπ' τὰ μαῦρα γυαλιὰ.

— Τί σοῦ λέγανε λοιπόν ;

— Μὲ ρωτοῦσαν ἂν εἶμαι ἀπὸ τὴ Βρετανίη καθὼς κι' αὐτοί. Ἀπόψε μπαρξάρουνται στὴν Ἡ ρ α... θὰ ταξιδέψουν μαζί μας... γι' αὐτὸ, φαίνεται, μοῦ μίλησαν.

Ὁ ἀγνωστος ἄρπαξε τὸ μπράτσο τοῦ ναύτη καὶ τοῦ τᾶσφιξε δυνατὰ.

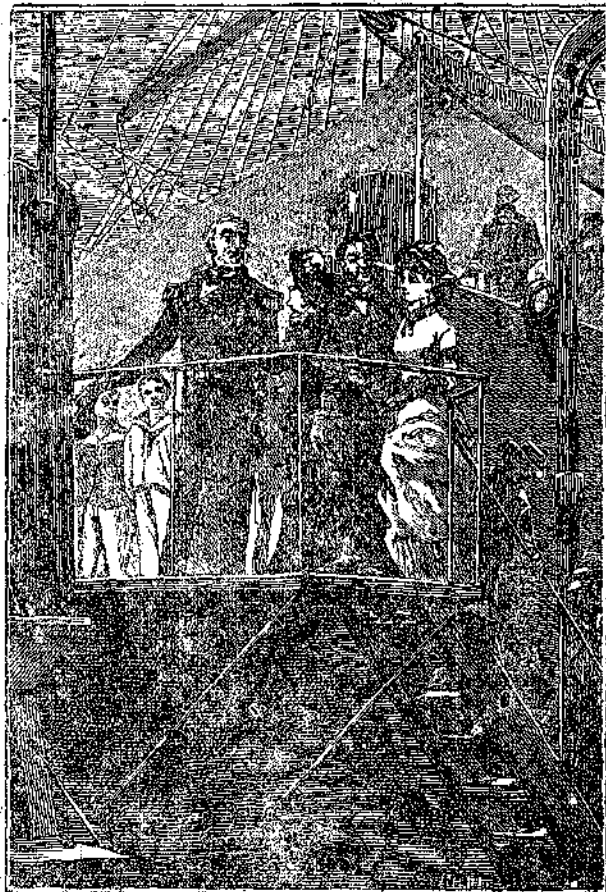
— Αὐτοί οἱ ἀνθρώποι, εἶπε, μπαρξάρουνται ἀπόψε στὸ καράβι σας καὶ ψεύγουν αὐριο ;

Ὁ Κωδὶκ ἔγνεψε «ναί».

— Μὰ σοῦ ὁ ἴδιος δὲν μοῦ εἶπες πρὸ ὀλίγου πῶς τὸ καράβι σας δὲν παίρνει ἐπιβάτες ; ρώτησε ὁ Ἀνναμίτης μὲ λύσσα ποῦ ἔκανε τὶς λέξεις νὰ σφυρίζουν ἀνάμεσα στὰ δόντια του, ἐνῶ ἄσπρος ἀφρὸς φαινόταν στὶς ἄκρες τῶν χειλιῶν του.

— Καλὰ σοῦ εἶπα, ἀποκρίθηκε ὁ Κωδὶκ ποῦ ἄρχισε νὰ δυσφορῇ μ' αὐτοὺς ἔχουν ἰδιαιτέρη ἀδεια... Μὰ, γὰ νὰ σοῦ πῶ ! Τί μὲ σφίγγεις ἔτσι ; Ἄσε με, μὴ... .

Ὁ Ἀνναμίτης τὸν ἀφησε. Μὲ τὰ μάτια καρφωμένα χάμω, φαινόταν ἀπορροφημένος ἀπὸ κάποια σκέψη, σὰ νὰ ζητοῦσε τὴ λύση

Ὁ πλοίαρχος Μανναροῦ τοὺς δέχθηκε μὲ μεγάλη στολή... (Σελ. 194, στ. α'.)

δυσκόλου προβλήματος. "Αξάρνα σήκωσε τα μάτια του στο ναύτη.

— Να σου πω, του είπε ζωηρά, μου δίνεις να βάλω τα ρούχα σου και σ'ο να βάλω τα δικά μου; "Εγώ θα σου δώσω πολλά λεφτά, πολλά...

"Ο Κωδίκ έβαλε τα γέλια:

— "Ωραία υποδοχή θα μου κάμουν στο πλοίο, αν παρουσιασθώ με άνωμαλικά ρούχα!... Θέλεις να με βάλουν στα σίδερα για δυο μήνες;

— "Ε, καλά! Και δεν κάθεται δώ; Τί ανάγκη είναι να φύγεις;

— Τί λές εκεί! να λιποταχτήσω, εγώ ο Κωδίκ; φώναξε ο ναύτης χωρίς να γελά πιά! τ'ο ξέρεις, άνθρωπέ μου, που με παρασκότισες; πάρε τα λεφτά σου κι' άφρασε με ήσυχο!

Και ρίχνοντας στα πόδια του "Ανωμαλίου τις σαπέτες, απομακρύνθηκε με θυμό.

Μόνος τώρα, ο άγνωστος βοήθησε πάλι σε σκέψεις. Μα σε λίγο συνήλθε κι' εξακολούθησε το δρόμο του ως που χάθηκε σ' ένα στενό.

Κατά τις έπτά, ο πλοίαρχος Μανκαρό έστειλε μια βάρκα και πήρε τον κ. Κλοακέν με τους δικούς του. Οι άποικεύς τους είχαν μετακομισθεί πρωτότερα. Οι καμπίνες που τους έδωσαν, βρίσκονταν μέσα στο ίδιο το σαλόνι του πλοίαρχου, κι' ο Κάκης έλαβε την εξαιρετική άδεια να κοιμάται κατά τη συνήθειά του κοντά στο κρεβάτι του Χάνδον.

"Ο Μανκαρό τους δέχθηκε με μεγάλη στολή, έτοιμος να πάη στο γεύμα του διοικητή, και γι' αυτό είχε έρσει στον κ. Κλοακέν αυτή την ώρα.

— "Επιτέλους αναπνέω! φώναξε ή κ. "Ομόλοο καθώς ανέβαινε στη γέφυρα του γαλλικού πλοίου. Δεν είχα ήσυχία όσο βρισκόμουν στην ξηρά.

"Επειτα επισκόπησε τα γύρω με τα γυαλιά της κι' έμεινε, φαίνεται, πολύ ευχαριστημένη, γιατί σε λίγο είπε στον κ. Μανκαρό:

— Νομίζω πως βρίσκομαι σε πλοίο άγγλικό. Ποτέ δεν περίμενα τόση πάστρα και τόση τάξη. Τα συγχαρητήριά μου, κύριε πλοίαρχε!

— Μας παίρνετε λοιπόν γι' άγγλους;

— Γι' άγγλους έχι... αλλά, ξέρετε, μεταξύ "Αγγίλας και κάθε άλλου έθνους, υπάρχει μεγάλη διαφορά.

"Ο κ. Μανκαρό, έννοείται, δεν το παραδέχθηκε. Κι' άρχισε να λέη για τους "Αγγλους έχι πολύ κολακευτικά. "Η κ. "Ομόλοο έτοιμάσθηκε να τόν άντικρούση. "Αλλά ο πλοίαρχος την έκοψε:

— Με συγχωρείτε, κυρία μου, τώρα δεν έχω καιρό... πρέπει να πάω

στο γεύμα. αύριο τα λέμε, αύριο... Στις όκτω άρχισε ή επιβίβαση του στρατού. Μεγάλες μαζίνες, που τις ρυμουλκούσαν άτμάκατοι, έφερναν στο πλοίο στρατιώτες κατά έκοντάδες. Τα μεσίνυχα επιβιβάσθηκε και το έπιτελείο με τους άλλους άξιωματικούς, που είχαν γευματίσει στο διοικητήριο.

Κατά τις δυό, όταν κοιμόνταν πιά ελοι, ένας σκοπός παρατήρησε μια βάρκα που πλησίαζε και τ'ο είπε στον άξιωματικό.

— "Ε, από τη βάρκα; τί θέλετε; φώναξε αυτός απ' τόν εξώστη.

— Βάρκα του τελωνείου!... Φέρνουν "Ένα ναύτη που τόν βρήκαμε γυμνό και μεθυμένο. Κοιμόταν στο δρόμο, απέξω από ένα σπίτι της προκουμίας. "Από τα στίγματα που έχει, φαίνεται να είναι ναύτης της "Ηρας.

"Ο άξιωματικός σφύριξε:

— Κατεβάστε τη σκάλα... πηγαίνετε να ιδήτε.

Μετά τρία λεπτά, δυο ναύτες έσκυβαν πάνω σ' έναν όγκο άκίνητο μέσα στη βάρκα και σκεπασμένο με μια κουβέρτα.

— "Ο Κομποροσος είναι! είπαν κι' οι δυο μόλις ξεσκέπασαν το πρόσωπο του μεθυμένου.

— "Απάνω! πρόσταξε ο άξιωματικός.

Οι ναύτες τόν πήραν στα χέρια, τόν ανέβασαν και τόν ξάπλωσαν στο κατάστρωμα.

— Στα σίδερα! πρόσταξε ο άξιωματικός.

Κι' αυτό έγινε άμέσως.

Κανέναν πιά δεν έλειπε από το πλήρωμα της "Ηρας που μπορούσε ναποπλεύση. Κατά τις τέσσερις, πριν ξυπνήσουν άκόμα οι επιβάτες, πήγε κι' ο πιλότος, κι' ή φρεγάτα άρχισε να πλέη τόν ποταμό, άφίνοντας πίσω της, στην πρωινή δριχλή, τα στίπια της Σαίγκον.

"Ετοιμάζονταν να περάση το άκρωτήρι του "Αγίου "Ιακώβου, κι' ο πιλότος, πηδώντας στη βαρκούλα του, που είχε ρυμουλκηθεί ως εκεί από την "Ηρα, θα ξεκινούσε να βγη στην ξηρά, όταν μερικοί ναύτες, από τη νυκτοφυλακή του πλοίου, βρήκαν στην πρόρα, μέσα σ' έναν κουβά, ελάκερη ναυτική φορεσιά, που την παρουσίασαν στον άξιωματικό τους.

Πήραν τόν αριθμό που είχαν αυτά τα ρούχα, έφαξαν στο μητρώο τών ναυτών και βρήκαν πως ήταν του Κομποροσους. "Αλλ' αυτός, βογγώντας στα σίδερα, στο βάθος του πλοίου, δεν είχε συνέλλει ακόμα από τη μέθη που του θόλωνε τ'ο νού και

δεν μπόρεσε να δώση καμιά εξήγηση αυτού του παραδόξου.

Τ'ο μόνο που θυμόταν ο ναύτης, ήταν πως ήπιε σαμπάνια, μαδέρα, μπύρα, ρακή, ούσoku κι' όλα τα ποτά του κόσμου, μαζί μ' έναν πολύ εδγενικό "Ανωμαλίου, που τόν εγνώρισε σ' ένα καπηλειό της Σαίγκον.

Δεν μπορούσε όμως να καταλάβη πως βρέθηκε γυμνός, με τ'ο πουκάμισο, να κοιμάται στο δρόμο. "Ισως έπωφελήθηκαν από τη μέθη του για να τόν γυμνώσουν και να τόν ληστεψούν κακοποιοί Κινέζοι ή Μαλαίοι, απ' αυτούς που διαφέρουν άρθονοι σ' όλους τους ναυτικούς σταθμούς της "Ασίας.

(Ακολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΚΑΥΧΗΣΙΑΡΗΣ ΔΙΠΡΑΚΤΗ ΚΩΜΩΔΙΑ

— Συνέχεια από τ'ο προηγ. και τέλος—

Γιαννάκης, πάντα κρατώντας σηκωμένη μπροστά του την καρδέκλα. — Χμμ. Τ' ακούσατε; Είλαστε κλέφτες ή; Και είλαστε πίσω από την κουρτίνα και τ' ακούσατε;

Μαρία, **Καίτη** και **Νίνα**, νεύουν τ'ο ίδιο.

Γιαννάκης. — Καί... και θέ... και θέλετε να με πάρετε μα... μα... μαζί σας, γιατί είμαι δυνατός; "Ε;

Μαρία, **Καίτη** και **Νίνα**, νεύουν πάλι.

Γιαννάκης. — "Ε! Τότε, (προχωρεί ένα βήμα και γρήγορα διασποχωρεί, πάντα κρατώντας την καρδέκλα). "Ε! Τότε! Τότε φύγετε κλέφτες μου, φύγετε! Ψέμματα είπα, "Ολα όσα είπα, ήταν ψέμματα!

Μαρία, **Καίτη** και **Νίνα**, άμέσως ξεπετούν όλες μαζί με την ίδια κίνηση τα σαράκια τους με τα φτερά. ο **Πειράκης** και ή **Λινούλα** ξεπροβάλλουν από τις κουρτίνες και όλοι μαζί τεντώνουν τ'ο δεξί τους πόδι εμπρός, χτυπώντας το χάμω δυνατά, χωρίς να κάνουν βήμα, τεντώνουν και τ'ο δεξί χέρι δείχνοντας τόν **Γιαννάκη** και φωνάζουν δυνατά, χωρίς να κινηθούν. — Ψέμματα!!

Γιαννάκης, τ'ο ξεφουγγει ή καρδέκλα από τα χέρια και κατακυκλά. — "Α!

(Παρά είναι μια στιγμή. "Ολοι μένουν άκίνητοι.

"Ολοι μαζί, προχωρούν προς τ'ο μέρος του **Γιαννάκη**, με βήματα μεγάλα και με τόν ίδιο χρόνο. — Ψέμματα πάλι, ή;

Γιαννάκης, χαμηλώνοντας τ'ο κεφάλι. — "Α!

Μαρία, τ'ο δίνει τ'ο χέρι. — "Α! Μπράβο! (Στους άλλους). Δε θα παύση τίποτα στις μαμμάδες μας, παιδιά. Σύμφωνοι; "Ο **Γιαννάκης** δε θα πη πιά καυχησιές.

"Ολοι μαζί. — Σύμφωνοι, σύμφωνοι.

Φωνές. — **Καίτη**, **Νίνα**! **Λινούλα**! **Μαρία**! **Πειράκης**!

"Ολοι μαζί. — Ερχόμαστε! "Αμέσως!

Μαρία. — Τ'ο λόγου σου, **Γιαννάκη**;

Γιαννάκης, νεύει. — "Ναι.

Μαρία, τ'ο δίνει τ'ο χέρι. — "Α! Μπράβο! (Στους άλλους). Δε θα παύση τίποτα στις μαμμάδες μας, παιδιά. Σύμφωνοι; "Ο **Γιαννάκης** δε θα πη πιά καυχησιές.

"Ολοι μαζί. — Σύμφωνοι, σύμφωνοι.

Φωνές. — **Καίτη**, **Νίνα**! **Λινούλα**! **Μαρία**! **Πειράκης**!

Μαρία. — Εμείς πάμε λοιπόν να κλυθοθμε, να ψιαχθοθμε και σετς πηγαίνετε στην τραπέζα. Στις μαμμάδες, ταμουδιά.

(Φεύγουν).

Γιαννάκης, χαμηλώνοντας τ'ο κεφάλι. — "Ναι.

"Ολοι μαζί, άκίνητοι, με την

ΤΟ ΣΚΑΔΙΣΤΗΡΙ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Γ'. "Ο Μπέμπης κάνει πάλι τ'ο θαύμα του

Και ξεμέρασε ή Κυριακή. "Από τ'ο πρωί, τα παιδιά δεν έβλεπαν την ώρα ποτε να ξεκινήσουν για την πόλη. "Από την άτυπομονησία τους, ούτε έπαιξαν ούτε έφαγαν. Και κάθε τόσο έλεγαν στη **Μαργαρώ**:

— Ντύσου γρήγορα!... Δεν θα προφτάσουμε!...
— Μην κάνετε έτσι, τούς έλεγε ή νταντά τους. Δεν θα φύγουν ούτε οι μαϊμούδες, ούτε τα λιοντάρια.

— Μα θέλουμε να ιδούμε την παράσταση από την αρχή!

"Επιτέλους μπήκαν στο αυτοκίνητο, τα τρία παιδιά, ή **Μαργαρώ** κι' ο κ. **Παρασκευάς**. "Εφτασαν στην πόλη, πήγαν στο "Ιπποδρόμιο, άγόρασαν εισιτήρια, μπήκαν και κάθησαν στις θέσεις τους μπροστά-μπροστά. "Ο στίβος ήταν ακόμα έρημος, ή παράσταση δεν είχε άρχισει.

— Βλέπετε που βιαζόμαστε; είπε ή **Μαργαρώ**.

— Καλύτερα, βλέπουμε τόν κόσμο...

"Αλήθεια, δεν ήταν λίγο διασκεδαστικό τ'ο θέαμα τ'ο κόσμου, που έμπαινε βιαστικός και χαρούμενος; κι' άμα γέμισε σε λίγο τ'ο άμφιθέατρο, άρχισαν όλοι να χειροκροτούν.

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

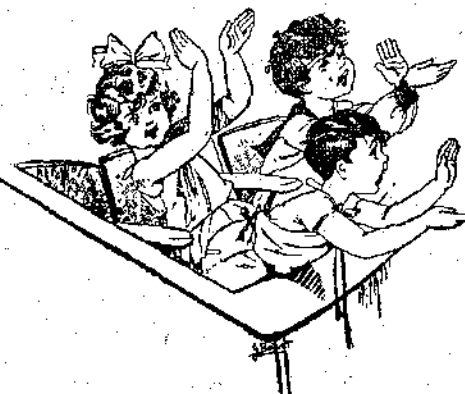
"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

Κι' ή παράσταση άρχισε. Πρώτα βγήκαν οι παλιάτσοι κι' έκαμαν ένα σωρό τούμπες και άστεία. "Επειτα οι μπαλαρίνες πάνω στα γυμνασμένα τους άλογα. "Ορθιες, καθώς έτρεχαν τάλογα γύρω-γύρω, χόρευαν άπάνω στη σέλλα και πηδούσαν μάλιστα από άλογο σ' άλογο. Πώς δεν έπεφταν, τα παιδιά δεν μπορούσαν να καταλάβουν!...

"Επειτα βγήκε ο έλέφαντας με τόν κλόουν στη ράχη του, που έκαμε κι' αυτός ένα σωρό παιχνίδια. "Επειτα χόρευαν οι Δίδυμες "Αδερφές, που ήταν κολλημένες από την πλάτη, γιατί έτσι είχαν γεννηθεί κι' έτσι βέβαια θα πεθάνουν. Να κι' ο "Υδροκέφαλος μ' έν' αδύνατο κοντό κορμί και με μια κεφαλή όλοστογγυλή σαν τ'ο σφαίρα της Γης που έχουν στα σχολεία. Να κι' ή **Γυναίκα** με τ'ο γενειάδα, να και τ'ο **Παιδί** με τ'ο σκυλλισιο μούτρο...

—Κι' εγώ δε φοβούμαι! είπε ο Μπέμπης, θέλω να πάω να ιδώ από κοντά το λιοντάρι!

Οι άλλοι φοβόνταν, ο κ. Παρασκευάς το ξβρίσκει περιττό, και φυσικά δεν αφήναν το Μπέμπη να πάει μονάχος του. 'Αλλ' αυτός ήθελε κείνο που ήθελε. Και την ώρα που έφηναν, τους ξέφυγε για μια στιγμή, τους ξεγέλασε, και τον έχασαν μέσα στο πλήθος: Είχε κατεβεί στο στίβο με τους άλλους, να ιδή το λιοντάρι!

Την ίδια στιγμή έγινε μια μεγάλη φασαρία. 'Ο κόσμος άρχισε να φεύγει πατείς-με πατώ-σε. Γιατί κάποιος φώναξε: «Σωθήτε! Ξφυγε το λιοντάρι!».

Αυτό, εύτυχώς, ήταν ψέμματα. Φαντασθήτε όμως την αγωνία του κ. Παρασκευά και της Μαργαρώς, την απελπισία και τα κλάμματα του 'Αντωνόκη και της Μπέμπης μέσα σ' εκείνον τον πανικό: να θέλουν να φύγουν, να γυρσουν τον Μπέμπη και να μη τον βρουν πουθενά!

'Ο κ. Παρασκευάς τους έβαλε να σταθούν σ' ένα μέρος κι' αυτός μπήκε στο στίβο και χάθηκε. 'Αλλη αγωνία: 'Οα γύριζε με το Μπέμπη, ή... θάτρωγε το λιοντάρι και τους δυό;

Το μαρτύριό τους, πέντε δλάκερα λεπτά της ώρας, ήταν απειρίγραπτο. 'Επιτέλους φάνηκε ο κ. Παρασκευάς, σέρνοντας από το χέρι ένα Μπέμπη κλαμμένο, τσαλακωμένο, έλεινόν.

Πάλι καλά που δεν τον έλυσε το πλήθος! Πάλι καλά που τον βρήκε ο θεός του ζωντανό. 'Ετσι, με την κακοκεφαλιά του, το Σκαλιστήρι τους έβγαλε ξυνητή διασκέδαση...

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Κλειστός και σκοτεινός ήταν ο μανιάτικος πύργος όπου πέρασε ο Κολοκοτρώνης τα δέκα πρώτα χρόνια της ζωής του.

Μπουσουλώντας άκομα, πήγαινε και κολλούσε τα σκούρα και ζωηρά του μάτια στις «πολεμίστρες», τις τρόπες που ήταν άραδιασμένες στον τοίχο για να πολεμάνε οι μέσα τους έξω. Τό γαλάζιο γέλιο τ' ουρανού, ή όμορφα το λουλουδιασμένου κάμπου, φτάσανε σ' αυτόν για πρώτη φορά περνώντας από ανοίγματα στενά και καπνισμένα με μπαρούτη.

Κάθε τόσο άνοιγε ή πόρτα ή βαρτιά, και μαζί με το φως και με τ' άγέρι χυμούσανε μέσα παλληκάρια του πατέρα του. Φέρνανε μαντάτα για μάχες, για νίκες, μα και για κατατρογμούς, για θανάτους, για σφαγές.

Οι γυναίκες, που ήτανε κλεισμένες μέσα κει, δεν προπαίνανε να μοιρολογάνε δλους τους δικούς που χάνονταν.

'Από την πιό τρυφερή ηλικία, το παιδί που άναστήθηκε μέσα στο κάστρο έμαθε καλά πως ή ζωή είναι άγώνας. Οι τοίχοι, τ' άρματα που τους στολίζανε, τα ρούχα των παλληκάρων που φτάνανε κάθε τόσο, σκορπάγανε γύρω του μυρωδιά μπαρούτης. Οι μορφές που τό περικυκλώνανε, και πρώτα πρώτα της μάνας του ή μορφή, ήτανε σφραγισμένες με τα σημάδια της πιό σκληρής έγνομας. 'Ο πατέρας έλειπε τον πε-

ρισσότερο καιρό μακριά, πολεμώντας τους 'Αρβανίτες που άλλο δεν κάνανε παρά να βασανίζουσε τους 'Ελληνες. Τους έμπηγαν άγκιδες από καλάμια στα νύχια, τους πλάκωναν τα στήθη και την κοιλιά με πέτρες βαρύτερες, τους έρωιχαν μπρούμυτα σε σκάνη από ασβέστη και τους έκοβαν την πνοή. Αδτά και άλλα τα σφίζονταν για να τους υποχρεώσουνε να μαρτυρήσουνε που είχανε φυλαμμένα τα γρόσια τους. Έβχανε πιστέψει πως ο Μωριάς ήτανε ο τόπος των παρυμυθιών, ο τόπος με τ' άμέτρητη πλούτη.

Πολλούς, αφού τους παίρνανε και τό τελευταίο τους γρόσι, τους δανείζανε ύτερα με τόκο βαρό και μ' ένέχυρο τα ίδια τα παιδιά τους, που σχεδόν πάντα τα πουλούσανε σκλάβους, γιατί ποιός δύστυχος πατέρας είχε να πληρώσει τον τόκο που του γυρεύανε...

Τραγουδι έγινε ή παλληκαριά του Κώστα Κολοκοτρώνη απάνω στις μάχες μ' αυτά τα θεριά:

Καλά ήσαν, Μέτσο, στα βουνά, ψηλά στα κροφουβούνια. Τι χάλους και γύρευες στους κάμπους που ποδχουν οι κλέφτες μέζεψη, πον' ο Κολοκοτρώνης...

Αδτόν τό Μέτσο, τον 'Αρβανίτη, τον είχε ξεκάμει ο άρχηγός μαζί μ' έβχνητα δυό παλληκάρια στα Φίχτια της Νεμέας.

Η καρδιά λαχτάριζε στα στήθη του κλεφτόπουλου σάν άκουγε τά λόγια που ύμνούσανε τον πατέρα του. Και όταν με την παιδικάτικη όμιλία

του ζήταγε απ' τη μάνα του να του ιστορήσει πως γέννηκε τότο ή εκείνο, ή καπετάνισσα τό έπαίρνε στα γόνατα και μιλώντας του κοκκινίζ' απ' τό καμάρι.

Μέσα σε όλες τις ιστορίες του άρεσε ν' άκούη και για έναν φοβερό 'Αρβανίταρο που ο πατέρας του τον ξέκαμε πάνω στο γιοφύρι του Μπίμπαγα, στα Καλάβρυτα.

Με τ' αδέρφια του και μ' άλλα συγγενόπαιδα που βρίσκονταν κλεισμένα στο κάστρο, ζωντάνευε συχνά κείνο τό πάλαμά. Γιοφύρι ήτανε μία σανίδα που στήνονταν ανάμεσα σε δυό πεζούλια. Ποτέ του έρωιζε δε δέχτηκε στο παιγνίδι να κάμη τον Τούρκο ή τον 'Αρβανίτη.

Τι φως λαμπρό χυόντανε στον πύργο κάθε φορά που ο πατέρας έρχότανε να ξεκοσμάη λιγάκι. Τό χειμώνα μάλιστα έμενε κοντά τους καιρό άρκετό. Έβτανε νύχτα. Έξω άκούγονταν οι βροντές, τ' αστροπέλικια. 'Ο άνεμος πέρναγε σφυρίζοντας απ' τις πολεμίστρες. Και έβχνου, χτυπιές στην πόρτα, κι άμέσως ή φωνή του ή άγαπημένη:

—'Εγώ είμαι... 'Εγώ, παιδιά!

Οι ψυχογυιοί τρέχανε, ξεμαντλώνανε την πόρτα, τραβάνε τα φύλλα της τα βαριά.

—'Ο πατέρας!

Κι' ο Θεωδωράκης όρμούσε σάν πουλί σε μιάν άγκυλιά πλατειά, ένιωθε γύρω απ' τό καρμί του δυό χέρια δυνατά, έβλεπε δυό μάτια μαύρα που καρφώνονταν στα δικά του: να ρωτούσανε με άγωνία:

—'Εσύ... θέλεις να μοιάσης στον πατέρα σου; Θέλεις;

'Αν ήθελε! Τόν έβλεπε σά γίγαντα του παραμυθιού. Πασπάτευε τό γιαταγάρι του, πάσκιζε να σηκώση τις βαρείες πιστόλες του, τον έκαμρωνε σε κάθε του κίνηση, καθώς έπλενε τά ντουφεκία του, τ' άλειβε μεδούλι και τά κρεμούσε.

'Αλλη όψη έπαίρνε τό κάστρο και ή ζωή με τον έρχομό του. Τό τζάκι, τά λυχνάκια, κάγανε με πιό μεγάλη φλόγα. Η μητέρα δλο τραγουδάγε. Τις μέρες που ο ήλιος έλαμπε και σκορπάγανε άχτίδες άσημένιες τά κρουσταλλιασμένα νερά, ο πατέρας άνοιγε μονάχος του την πόρτα. Μπορούσανε τά παιδιά να τρέξουνε λιγάκι, να ξεμουδιάσουνε σκαρφαλώνοντας στα βράχια όπου άνθίζανε άνεμώνες. Τό μάτι του άγρυπνούσε απάνω τους, τά φύλαγε από κάθε κακό.

Μα σάν άρχίζανε ν' άσπρίζουσε έξω οι μαργαρίτες, ή καρδιά του μικρού σφυγγότανε. Τόξερε πως μια

νύχτα, εκεί που αυτός και τ' άλλα παιδιά θάτανε παραδομένα στον ύπνο, ο πατέρας θα ξεκρέμαγε τ' άρματα, θα τά ζωνότανε, και θάφρευε πάλι για τόν πόλεμο. Η μητέρα θάλεγε την άλλη μέρα τό πρωτ:

—'Ο πατέρα σας πάει μια δυό μέρες κυνήγι. Θάλει να μάς τάση λαγούς και πουλιά...

Μα τά δακρυομένα μάτια της θα φωνάζανε την αλήθεια. Σωπαίνανε τά παιδιά, ζαράνανε, συνηθίζανε σιγά-σιγά τό χωρισμό.

Η δύναμη του πατέρα τους μεγάλωνε μέρα με την ήμέρα. Οι 'Αρβανίτες — έχθροι τόσο με τους Χριστιανούς, όσο και με τους Τούρκους — σά θέλανε να όρκιστούνε λέγανε:

—Να μη γλυτώσω απ' τό σπαθί του Κολοκοτρώνη.

Και ο σουλτάνος, τον καιρό που έστειλε για να ξεκαθαρίση τό Μωριά από δαύτους στρατό με τό Χασάν Τσεζαρελή — στρατηγό που έβερνε πάντα μαζί του ένα λιοντάρι — γύρεψε και τη βοήθεια του Κολοκοτρώνη. Αδτός, με είκοσι καπατανάιους και χίλια όχτακόσια παλληκάρια, έδωσε τη βοήθεια, κι' έκαμε στους 'Αρβανίτες που είχανε μαζευτή στην Τρίπολη μεγάλο χαλασμό. 'Από δώδεκα χιλιάδες δε γλυτώσανε παρά έφτακόσοι!

Μα τον καιρό που ο πασάς του Μωριά μοίρασε στους κλέφτες τά «ράγια» — χαρτιά της ύποταγής, ότι άναγνωρίζανε κύριο τό σουλτάνο και ότι στο πλευρό του θα τιμωρούσανε τους κακούς — ο περήφανος άρχηγός άρνήθηκε την ύπογραφή του. 'Ηθελε να μείνη «ήπροςκύνητος», όπως λέγανε οι κλέφτες έσους δεν καταδέχονταν να προσκυνήσουν τον τύραννο.

'Εγινε είδωλό στα μάτια των ραγιάδων. Οι νέοι λαχταρούσανε να του μοιάσουν, οι γέροι τον έφέρνανε παράδειγμα.

Τι γιορτή που γέννηκε στην Κασάντισσα, στον πύργο όπου τ' αδέρφια του, μαζί με τις φάμιλιες τους, μαζευτήκανε ύστερ' απ' τη νίκη. 'Ο Θεωδωράκης είχε μεθύσει από χαρά. Έβχωνε όπως όπως τό σπαθί του πατέρα του, χυμούσε να ρίξη κάστρο, έκανε πως έσφαζε Τούρκους, βράχιας απ' τό ξεφώνητό. Μα τό μεγάλο πανηγύρι ήτανε τη Λαμπρή. Ψήσανε άργιά, χορέψανε πάνω στο τρυφερό γρασιδί, ήπιανε κρασί. Η καπετάνισσα, με τ' άλαφρό της τό τσεμπέρι και τά φλουριά στο στήθος, ήτανε σά ζωγραφιά. Οι άντρες λάμπανε με τά πλουμιστά τους άρματα και τις πεντακάθαρες φουστάνελλες. 'Απάνω στο τραγουδι, ο Θεωδωράκης

πήγε κοντά στον πατέρα του, τον κοίταξε καλά στα μάτια, και κάτι του είπε, μυστικό. Γελώντας εκείνος σηκώθηκε, έβαλε στα χέρια του γιοιού του τό ντουφεκί του και τον άφησε να ρίξη την πρώτη ντουφεκιά. 'Ο αντίπαλός της σκόρπισε άνατριχίλα. Τά μάτια της καπετάνισσας βουρκώσανε. Ζηλέψανε και τά ξαδερφάκια του, τ' άφήσανε και κείνα να ρίξουν. Τη νύχτα δλο παραμυλούσανε, κάνανε στον ύπνο τους έφοδο — «γιοουρούσι». Τό φως του φεγγαριού έμπαινε απ' τις πολεμίστρες, άσμήνανε τά ταπεινά τους κρεββατάκια και τά μεγάλα τους τά όνειρα.

Μα ήρθε τό καλοκαίρι, σέρνοντας πίσω του σφοδρά: 'Ιούνιο μήνα του 1770 στρατός ήρθε κι' έβχωσε τον πύργο του «άπροςκύνητου» κλέφτη, και τον γειτονικό του συντρόφου του Παναγιώταρου, που είχε τόση λεβεντιά, όση όμορφοά κι' εδγένεια. Στις έξη χιλιάδες που φτάσανε απ' τη στεριά ένωθήκανε άλλες πιό πολλές που ήρθανε από τη θάλασσα. Βούτζε ο τόπος και μαύριζε από τό πλήθος. Παραγγείλανε στον Κώστα και τά αδέρφια του, πως αν θέλανε να στείλουνε ρε έ μ ε ι α (δμήρους) από ένα παιδί τους, θα τους άφιναν να βγαύνε από τον πύργο και να πάνε λεύτεροι όπου τους άρεσε.

(Τό τέλος στο ερχόμενο)

ΕΙΡΗΝΗ ΓΑΛΑΝΟΥ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΩΝΗΣ

Δε μπορώ να μιλήσω για παιδιά, χωρίς να σε φέρω πάντα στο νου μου, μικρέ μου φίλε, που ποτέ δε μεγάλωσες και που μάς άφησες τόσο γρήγορα για πάντα.

Δεν ήσουνα γι' αυτό τον κόσμο γεννημένος. 'Ασθενικός και όνειροπόλος, είχες γεννηθεί κατά λάθος στη γη μας.

Τό λεπτό χλωμό σου πρόσωπο τό στεφάνωναν, οι πιό όμορφες χρυσές μπούκλες. 'Όταν έκανες την προσευχή σου και κοιτούσες με τά άγνά γαλανά σου μάτια ψηλά, έμοιαζες ίδιο άγγελούδι των ζωγράφων της 'Αναγεννήσεως.

Κέρδισα τη φιλία σου, από τότε που σου χάρισα με σημάια που τόσο έπιθυμούσες. Κάθε τόσο σ' άκουγα να λές: «'Ας είχα μετ' σημάια, με χωρίς βρους». Οι βροι ήταν, να είσαι φρόνιμος, έπιμελής, κι' ότι άλλο σου ζητούσε ή Γερμανίδα σου.

Σου τη χάρισα έτσι, απλά, χωρίς κανένα άντάλλαγμα, μόνο και μόνο

για να δω τό γλυκό προσωπάκι σου να χαμογελάη.

'Ηταν ένα ήλιόλουστο πρωινό, όταν ήρθες σιγά-σιγά κοντά μου στην άκρογαλιά και με ρώτησες:

—'Υπάρχουν ακόμα νεράιδες; κυρία.

Κι' επειδή δε βιάστηκα να σου άπαντήσω, έξακολούθησες.

— Γιατί μου λένε πως δεν υπάρχουν πιό νεράιδες κι' ότι δεν είναι αληθινά τά παραμύθια, κι' αυτό με κάνει να λυπούμαι τόσο, με τόσο πολύ.

Και τότε άδίσταχτα σου άποκρίθηκα:

—Ναι, μικρέ μου φίλε, υπάρχουν ακόμα νεράιδες.

Ποτέ δε θα ξεχάσω τη χαρά που έλαμψε στα παιδικά σου ματάκια. Αδτή και μόνη θα μου συγχωρούσε τό μεγαλύτερο ψέμμα.

— Είστε βεβαία;

—'Οχι και πολύ, αλλά έξέρω πολλές ιστορίες γι' αυτές, πολλά παραμύθια. Πρέπει να ξέρης, Τώνη μου, ότι δεν είναι δλο όσα λένε τά παραμύθια αληθινά, είν' όμως παρμένα απ' τη ζωή και κρύβουν πολλές αλήθειες.

— Θέλω νάναι αληθινά τά παραμύθια, θέλω να υπάρχουν νεράιδες, δε μπορεί νάναι όλος ο κόσμος μόνο ε, τι βλέπω γύρω μου.

Θα γινόντουσαν μια ήμέρα ποιητής, ήσουνα κι' εδλας...

Μια ήμέρα που βρειόσουν περισσότερο από κάθε άλλη φορά, έφυγες από πάντα από τη γη, πήγες στο θάνατο ή μάλλον εκεί που πέταξε ο Πέτερ-Πάν, ο μικρός που δεν ήθελε να μεγάλωνη και που όπως κι' εσύ, αγαπούσε τις νεράιδες και τά παραμύθια.

Θα ξαναϊδωθούμε όμως, μικρέ μου φίλε. Θα ξαναϊδωθούμε σ' ένα μαγεμένο άκρογάκι. 'Εσύ θα είσαι πάντα τό ίδιο ξανθογάλο παιδί, εγώ δε θα είμαι όμως, παρά μια σκυφή γρηούλα και θα σου πώ:

—'Ηρθα κι' εγώ με τη σειρά μου απ' τη γρηά-Γη, μικρέ μου 'Ιώνη, θαρρώ όμως πως δεν υπάρχουν πιό νεράιδες ή κι' αν υπάρχουν είναι πολύ σπάνιες.

'Εσύ τότε θα με πάρης απ' τό χέρι και θα με πές στον άνοητολημμυρισμένο κήπο, που θα γελούνε και θα παίξουν νεράιδες χαριώδες, κι' ε- κεί εδύτισμένοι κι' οι δυό, θα λέμε άδελφίματα παραμύθια.

(Από τό Γαλλικό) ΒΑΣΟΥΛΑ Α. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από NORBERT SEVESTRE

- Συνέχεια από το προηγούμενο -

Σιγά-σιγά φωτόσο οι έντυπώσεις της άρχισαν να γίνονται πού καθαρές και οι αναμνήσεις της ν' αποκρυσταλλώνονται στο μυαλό της.

Θυμήθηκε πώς ο εφιάλτης της είχε αρχίσει με μια σκηνή φρικτή επάνω στην ταράτσα του διοικητηρίου και είχε τελειώσει μέσα στην κρεββατοκάμαρα του πατέρα της, β-στερα από πού φρικτές, ακόμη περιπέτειες. Ήταν όμως πραγματικά εφιάλτης; "Όσο καταθλιπτικός κι' αν ήταν ένας εφιάλτης απλός, δεν ήταν δυνατό να την έχει αναστατώσει σε τέτοιο σημείο. Σιγά-σιγά όλες οι λεπτομέρειες της βραδυάς της έρχονταν ζωντανές και κατακάθαρες στο νου της. "Όχι, όχι. Δεν είχε όνειρο."

Η προειδοποίηση του Μό, πριν ν' αρχίσουν τα πυροτεχνήματα, οι ανησυχαστικοί κρότοι και οι λσκιοι πού τους είχαν κάνει να κατέβουν από τρελλοί από την ταράτσα, ή φυγή της Τι-Σάβ μαζί της, πρώτα στην δική της κάμαρα κι' ύστερα στην κάμαρα του κυρίου Ντελαλάντ, οι προετοιμασίες για την άμυνα, ή απεγνωσμένη αντίσταση του Ντενί στην επίθεση των κακοβργων, οι πυροβολισμοί, το σπάσιμο της ντουλάπας με το τσεκούρι, το βίαιο άνοιγμα της πόρτας, ή άγρια εισβολή των ληπτόρων μέσα στο ανάστατο δωμάτιο, όλα αυτά είχαν μια άλληλουχία, μια λογική συνέχεια, δεν μπορούσε να ναι όνειρο.

Ύστερα, από ό,τι αντιλαμβάνονταν, δεν βρισκόταν ούτε στο μαλακό της κρεβάτι ούτε στο δωμάτιό της. Δοκίμασε να κατατοπισθή πού βρισκόταν.

Γύρω της ήταν πυκνό σκοτάδι, απόλυτο κι' αδιάπεραστο. Δεν ξεχώριζε πουθενά ούτε το ελάχιστο φως, ούτε μιτ' άχτίδα ήλιου, ούτε τη λάμψη από ένα καντηλάκι. Χάμω τα χέρια της έπιαναν ένα πάτωμα από χοντρό, ακατέργαστο σανίδι, και ήταν φαχουλεύοντας έφθασε ως τον τοίχο, είδε ότι ο τοίχος αυτός ήταν ένα λεπτό καλαμένιο χώρισμα, καμωμένο από φιλά, άλλα στερεωτάτα καλαμάνια.

Βέβαια, την είχαν κάπου φυλακισμένη. Πού όμως, αυτό δεν μπορούσε να το καθορίσει. Και το πού περιέργω απ' όλα ήταν πώς είχε την έντύπωση ότι ή φυλακή της κουνιόταν. Αισθανόταν ένα αδιάκοπο και

δμαλό λίκνισμα και όταν δοκίμασε να σηκωθεί όρθή, με δυσκολία στάθηκε στα πόδια της.

Και δίχως άλλο, θα ήταν ακόμη νόχτα, γιατί αν είχε κιόλας ζημερώσει, το φως του ήλιου όπωσδήποτε θα διαπερνούσε τα λεπτά τοιχώματα της φυλακής της. Με το ένστικτο εκείνο πού μάς δίνει να νοιώθουμε κοντά μας την παρουσία ενός τρίτου προσώπου, όσο κι' αν δεν το βλέ-

«Όλες αυτές οι σκέψεις της έφεραν άπελπισία»

πουμε, αντιλαμβάνονταν ότι ήταν μόνη της. "Όστόσο για να βεβαιωθεί καλύτερα, έφώναξε με χαμηλή φωνή:

- Ντενί! Ντενί! Τι-Σάβ!

Καμιά φωνή δεν της απάντησε. "Όσο ήταν μόνη της, κατάμονη στα χέρια των ληπτόρων, μακριά από τους δικούς της, μακριά από τον αγαπημένο της πατέρα, μακριά από την μητέρα της, μακριά από τον λατρευτό της αδελφό, πού ποιος ξέρει τι τον είχαν κάνει οι κακοβργοι όταν τον έπιαναν ύστερα από την ήρωϊκή του και άπελπισμένη άμυνα.

Η φτωχή μικρούλα ένοιωσε ένα κόμπο να της ανεβαίνει στο λαιμό. Έκρυψε το πρόσωπο στα χέρια της κι' άρχισε να κλαίη πικρά κι' άπελπισμένα.

Έξαφνα ένας περιεργός θόρυβος την έκανε ν' ανασηκώσει το κεφάλι και να τεντώσει τ' αυτιά της. Ήταν ένας κρότος περιεργός σαν τρέξιμο και σαν ξύσιμο. Κράτησε την αναπνοή της για ν' άκούσει με περισσότερη προσοχή.

Ο κρότος εξακολουθούσε συνεχής και επίμονος.

Δεν ήταν βέβαια κανένας κρότος όμοιος μ' εκείνους πού την είχαν αναστατώσει επάνω στην ταράτσα. Ήταν έντελώς διαφορετικός, τόσο λεπτός και σιγανός, ώστε μόνον σε απόλυτη ήσυχία θα μπορούσε ν' άκουστεί, και στο σπίτι της ή Σιμόνη, σε ήμαλές περιστάσεις δεν θα του έδινε μεγαλύτερη σημασία από όση στο ρουθούμιμα της γάτας της ή στο τρέξιμο ενός γρούλου.

Τώρα όμως, ύστερα από τον νευρικό κλονισμό πού είχε περάσει, και στην απόλυτη άγνοια πού βρισκόταν για το μέρος όπου την είχαν κλείσει και για την κατάσταση της, ο μηδαμινός αυτός κρότος την έβαλε σε μεγάλο τρέμο.

- Ποιος μπορεί να ξύνη έτσι; σκέφθηκε.

Προσπάθησε να επιβάλη κάποια ψυχραιμία στον έαυτό της. Μά σ' ένα τρομοκρατημένο άνθρωπο δεν χωράει καμιά λογική. Τέ τρέξιμο αυτό της έφερνε αναστάτωση στα νεύρα. Της φαινόταν πώς όλοένα και δυνάμωνε, πώς γέμιζε δλόκληρη την κάμαρα. Κι' όσο δυνατότερος της φαινόταν, τόσο πού άνεξήγητο το έβρισκε.

Με όρθάνοιχτα τα μάτια προσπάθησε μάταια να ιδή μέσα στα σκοτάδια κι' ή καρδιά της κτυπούσε δυνατά και γρήγορα στο στήθος της.

Μιά ιδέα της ήρθε έξαφνα:

- Ποιος ξέρει; Μπορεί να ναι κανένα ποντίκι.

Η εξήγηση αυτή την ήσύχασε για ένα μικρό διάστημα, ύστερα όμως πάλι οι φόβοι την κυρίευσαν δυνατώτεροι από πριν.

"Ό,τι κι' αν ήταν, είτε ποντίκι είτε κανένα άλλο τρωκτικό, το μυστηριώδες ζώο εξακολουθούσε το ροκνισμά του, και για ένα κοριτσάκι δέκα χρόνων πού βρίσκεται μέσα στο σκοτάδι και στο άγνωστο και δεν ξέρει πώς να βγίη, μια τέτοια γειτονιά δεν είναι καθόλου εύχρηστη. Γιατί αν ήταν έστω κι' ένας ποντικός, οι ποντικοί στο Τογκίνο είναι οι περισσότεροι μεγάλοι σαν γατάκια και καμιά φορά γίνονται και έξαιρετικά επικίνδυνοι.

Μες στον τρόμο της ή Σιμόνη άρχισε να δραματίζεται.

Της φαινόταν πώς ο ποντικός δ

ένος γινόταν δέκα, εκατό, λεγεών δλόκληρη. Γέμιζαν το πηχτό σκοτάδι πού άπλωνόταν όλόγυρά της. Της φαινόταν πώς τους άκούγε να φωνάζουν, να πηδούν, να τρέχουν εδώ κι' εκεί, έτοιμοι για να χυμήξουν όλο μαζί επάνω της.

Φρίκη! Πεινούσαν, μυρίζονταν το ζωντανό κρέας. Θα έπεφταν επάνω της και θα την έτρωγαν!

- Τσίτ! τσίτ! φώναζε σαν τρελλή.

Τό ξύσιμο μονομιάς έπαψε. Μά ο τρόμος της Σιμόνης έγινε ακόμη μεγαλύτερος, όταν το άγνωστο και φανταστικό ζώο της άποκρίθηκε σαν πιστή ήχώ:

- Τσίτ! τσίτ!

Οι ποντικοί φωνάζουν, άλλα βέβαια δεν μιλούν και δεν λένε «τσιτ, τσίτ». Τό ζώο αυτό μιλούσε! Τι ήταν λοιπόν, Θεέ μου, τί να ήταν άραγε;

"Ο,τιδήποτε κι' αν ήταν, έπρεπε να το μάθω, παρά να εξακολουθή να υποφέρη αυτή την απερίγραπτη άγωνία. Μαζεύοντας όλο της το θάρρος, ή Σιμόνα σύρθηκε όπως μπορούσε επάνω στο κινούμενο πάτωμα, πού το αδιάκοπο λίκνισμά του την στενοχωρούσε όσο και το σκοτάδι.

Σερνόταν με τα τέσσερα πρὸς τή μεριά απ' όπου είχε άκούσει το άνευματικό εκείνο «τσιτ, τσίτ» μά δεν προχώρησε και πολύ. Τα χέρια της σκόνταψαν επάνω σ' ένα χώρισμα από φλοιούς μπαμπού.

- Ποιος είναι; ρώτησε με τρεμάμενη φωνή.

- Εγώ, Σιμόνη!

Για μια στιγμή το κοριτσάκι πήγε να λιποθυμήσει από τή χαρά του, ύστερα όμως άμέσως αναγκάστηκε να κλείσει με τα δυο της χέρια το στόμα της για να συγκρατήσει ένα νευρικό γέλιο πού πήγε να της ξεφύγη.

Τώρα ήξερε ποιος ήταν το μυστηριώδες ζώο πού τόσο την είχε τρομάξει. Τή φωνή αυτή πού έφθανε σι' αδιά της από την άλλη μεριά του χώρισματος, άδύνατη, πνιγμένη, άλλοιωμένη, ή Σιμόνη την άναγνώ-

ριζε. Της ήταν μιτ' φωνή γνωστή, ή πού γνωστή πού μπορούσε να γίνη, ή φωνή του αδελφού της!

"Ο Ντενί, πού νόμιζε πως δεν θα τον ξαναείδη, πού τον φανταζόταν νεκρό, ήταν εκεί κοντά της! Κι' εκείνη τον είχε πάρει για ποντικό, για άρουραίο, για δλόκληρη στρατιά τρωκτικών!

«Δεν με λογαριάζουν καθόλου και συζητούν μπροστά μου τα σχέδια τους...»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Στο βάθος του άμπαριού.

- Έσύ είσαι, Ντενί; φώναξε το κοριτσάκι βάζοντας το στόμα της επάνω στο χώρισμα πού ήταν εδύγιστο μά έξαιρετικά άνθεκτικό.

- Σιγώτερα, για το Θεό, σιγώτερα. Και μη χτυπάς έτσι. Δεν είναι ή κατάλληλη στιγμή για να κάνης φασαρίες, και αν έρχόταν κανείς δεν θα μου ήταν καθόλου εύχρηστο, να το ξέρης. Νά! Έδώ είναι ένα μικρό άνοιγμα. Κάνε όπως κάνω κι' εγώ. Βάζε πότε το στόμα σου πότε τ' αδιά σου. Έτσι θα μπορέσουμε να κουβεντιάσουμε χωρίς να χρειαστή να φωνάξουμε. Κι' αν παρουσιαστή κανένας, να ξεπλώσης άμέσως χάμω και

να κάνης τήν κοιμισμένη. Άκουσες; - Ναι. Πού βρισκόμαστε λοιπόν; - Δεν το ξέρεις ακόμη; - Όχι, πώς να το ξέρω; Ήμουν λιποθυμισμένη και μόλις τώρα συνηλθα από τή λιποθυμία μου. Έσύ έχεις φως εκεί πού βρίσκεσαι;

- Όχι.

- Λοιπόν, πού βρισκόμαστε; Ξαναρώτησε ή Σιμόνη.

- Στον Κόκκινο Ποταμό.

- Πώς το είπες;

- Μες σ' άμπαρί μιας μαούνας.

- Μες σ' άμπαρί! έκανε τρομαγμένη ή μικρούλα με τολμώντας να πιστέψη τα αυτιά της.

- Πού κατεβαίνει το ρεύμα του ποταμού. Οι κακοβργοι μάς έχουν πάρει για όμηρους και μαζί με μάς έχουν φέρει εδώ πέρα και την Τι-Σάβ και τον Μό. Δεν σε κακομεταχειρίστηκαν, έλατίζω;

- Όχι, και σένα; "Ός την ώρα δεν έχω να παραπονεθώ παρά μονάχι για τον τρόπο πού με κουβάλησαν ως το καράδι τους. Μου είχαν βάλει ένα φίμωτρο πού κόντεφα να σκάσω, και τα σχοινιά πού είχανε γύρω του ήταν τόσο φρικτά, ώστε είχα μουδιάσει δλόκληρος. Μόλις όμως μπαρκαριστήκαμε στο καίρι, μ' έλυσαν και μουδγαλαν και το φίμωτρο και με κατέβασαν στο άμπαρί, με μιτ' μικρή καμαρούλα δίπλα στη δική σου.

Ήμουν τσακισμένος. Αποκοιμήθηκα μόλις έβαλα κάτω το κεφάλι μου και τώρα είμαι έντελώς ξεκούραστος κι' εδδιάθετος, μ' όλο πού μου έχει γυρίσει ή καρδιά με τίς μουρουδιές πού βγάζει ή παλιομαούνα.

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΑΝ

ΚΑΡΑΒΑΚΙ

Με του δειλινού το θάμπος, καρβακι, καρβακι, μες στο έρημο άκρογιάλι, σε προσμένει ένα παιδάκι.

Με περήφανη τήν πλώση και με τα πανιά άπλωμένα έμα μέσα στο λιμάνι, καρβακι από τα ξένα

Φέρε τή χαρά και πάλι στη φαμίλια τή θλιμένη, φέρε θησαυρούς και χάρες στο παιδί πού σε προσμένει.

Εδλόγια Θεού τ' άγέρι πού φουσκάνει τα πανιά σου κι' απ' τα μακρινά τό μέρη σε γυρίζει στη φωλιά σου.

Μ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Αγαπητοί μου,

ΣΑΝ αύριο, εδώ κι' εκατόν δώδεκα χρόνια, οι Έλληνες ραγιαδες σηκώθηκαν σαν ένας άνθρωπος κι' ορκίσθηκαν ή να πεθάνουν ή να ελευθερωθούν. Κι' άρχισε ο μεγάλος, ο άριστος άγώνας, που βόταζε έφτά δλάκερα χρόνια. Ο τύραννος, ο έχθρός, ήταν ο Τούρκος. Τετρακόσια χρόνια τούς κρατούσε κάτω από το σκληρό ζυγό του ο κατακτητής που ήρθε απ' την Άσία. Και τώρα πολεμούσαν για να τον αποτινάξουν. Άλλά ήταν δυνατό, κι' δ,τι είχε, έννοουσε να το κρατήσει με κάθε τρόπο. Δεν πολεμούσε μόνο εκείνους που είχαν πάρει τα όπλα. Εξόντωνε, πολύ πιο εύκολα, τους άμαχους ελληνικούς πληθυσμούς. Εσφαζε, κρεμούσε, έκαιγε, έρήμωνε. Όσοι ραγιαδες είχαν χαθεί στα τετρακόσια χρόνια της σκλαβιάς, τόσοι και περισσότεροι χάθηκαν στα έφτά μόνο χρόνια του πολέμου. Άλλά τα ήρωικά κατορθώματα, σε ξηρά και σε θάλασσα, εκείνων που άγωνίζονταν για την ελευθερία, κίνησαν το θαυμασμό και τη συμπάθεια του κόσμου. Μπήκε στη μέση ή μεγάλη Εδρώπη. Κι' ή μικρή Ελλάδα ελευθερώθηκε.

Χωρίς να θέλη, ή Τουρκία υποχρεώθηκε νάφήση ήσυχο το μικρό νέο βασίλειο των ελευθέρων. Άλλά ή έχθρα της εξακολούθησε. Δεν μπορούσε πρόπάντων να συχωρέση στους Έλληνες πως ήταν οι πρώτοι από τους ραγιαδες που σηκώθηκαν, δίγοντας το παράδειγμα και στους άλλους. Κι' ή Τουρκία άργησε πολύ νάναγνωρίση το μικρό νέο βασίλειο. Άρκει νά θυμηθούμε αυτό: Τα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Όθωνα, ή Ελλάδα άποφάσισε νά στείλη πρεσβευτή στην Πόλη, κι' έστειλε τον Ζωγράφο. Άλλά σε λίγο αναγκάσθηκε νά τον ανακαλέση, γιατί ο Σουλτάνος με κανένα τρόπο δεν θέλησε νά τον δεχθή! Μόνο μία φορά εδδόκησε νά τον καλέση στο παλάτι, στους γάμους της κόρης του. Άλλά ποτέ δεν του παραχώρησε ιδιαίτερη άκρόαση. Ούτε νά τον ιδή στα μάτια του τον πρεσβευτή των ραγιαδων που τόλμησαν νά ελευθερωθούν. Κι' ή έχθρα εξακολούθησε...

Άλλά πως αλλάζουν οι καιροί! Άύριο, φαντασθήτε, θά ίδουμε και τουρκικά άεροπλάνα, που ήρθαν για νά λάβουν μέρος στην έθνική μας γιορτή. Η Τουρκία, για πρώτη φορά, γιορτάζει μαζί με την Ελλάδα την 25 Μαρτίου. Και γι' αυτό άκριβώς θεωρώ τη φετεινή επέτειο την πιο ένδοξη, την πιο θριαμβευτική απ' όλες γιορτάσαμε ως σήμερα. Η Τουρκία, που δεν ήθελε μία φορά ούτε πρεσβευτή μας νά δεχθή, έγινε πια φίλη μας. Θέλει τή φιλία μας όσο τή θέλουμε και μετς. Γιατ' είδε κι' αυτή πως ή φιλία μας αξίζει τώρα και λογαριάζεται. Μέσα στα εκατόν δώδεκα αυτά χρόνια, προδέφαμε, μεγαλώσαμε, γινήκαμε δυνατοί. Πήραμε με το σπαθί μας όσες χώρες μπορούσαμε από την προγονική μας κληρονομιά, μαζέψαμε στο ελεύθερό μας Κράτος όλους σχεδόν τους Έλληνες, κι' αν μένουν ακόμα και μερικές χώρες δικές μας σε ξένα χέρια, άναγνωρίζουμε πως κι' έμεις και τον κόσμο συμφέρει καλύτερα νά ζήσουμε στο εξής με τους γείτονές μας ειρηνικά, ενωμένοι και φιλιωμένοι. Και πρώτα πρώτα με την Τουρκία, που τόσα κοινά συμφέροντα έχουμε μαζί της. Γι' αυτό κάναμε την τελευταία συμφωνία, που ο κόσμος τή θεώρησε σά μίαν έγγυση, για την ειρήνη του μέλλοντος.

Πως αλλάζουν οι καιροί! Ο Τούρ-

κος σήμερα δεν είναι πια ο έχθρός, είναι ο φίλος. Ο πόλεμος κι' ή διπλωματία έβουσαν τις προαιώνιες διαφορές που είχαμε μεταξύ μας, και δώσαμε τή χερα: Τουρκικά άεροπλάνα έρχονται νά τιμήσουν την έθνική μας γιορτή. Μαχμούτ Έλεγαν το Σουλτάνο εκείνο, που δεν θέλησε νά δεχθή τότε τον πρεσβευτή μας στην Πόλη. Τί θάλεγε ο κοκδρομος αν σηκωνόταν άξαφνα από τον τάφο κι' έβλεπε αυτά τή άεροπλάνα με την τουρκική σημαία στην Άθήνα; Άδν θά πίστευε τή μάτια του. «Πετούν τώρα οι άνθρωποι σαν πουλιά; Κι' οι Τούρκοι μου πάλν πετώντας στην Ελλάδα, όχι για νά ρίξουν μπόμπες και νά κάψουν ραγιαδες, παρὰ για νά γιορτάσουν μαζί τους τή φοβερή εκείνη ήμέρα, που ένας Δεσπότης τους, στην Άγία Λαύρα, σήκωσε τή σημαία της άνταρσίας; Πως τους τή επέτρεψε αυτό ο Σουλτάνος ο σημερινός;— Μπάρ! μὰ δεν υπάρχει πια Σουλτάνος στην Πόλη! Ένας κοινός θνητός, που τον λένε Κεμάλ, κυβερνά την Τουρκία από την Άγκυρα. Κι' είναι, λέει, πρόεδρος της Δημοκρατίας! Μά ούτε ή Ελλάδα δεν έχει βασιλιά. Ένας πρόεδρος την κυβερνά κι' αυτήν. Και είναι τόσο μεγάλη! Ός τή Θράκη βλέπω γαλανόλευκες σημαίες!»

Ετσι αλλάζουν οι καιροί...
Σας άπαύζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Παιδί της Λακωνίας

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ
ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Φύση και Τέχνη φαίνονται νά φύγη ή μία την άλλη, μά, πριν τή νοιώσης, βρισκονται μπροστά σου ταιριασμένες. Και στο δικό μου τασάσαν οι δύο τους το κεφάλι. και νά, κι' οι δύο τραβούν με σά νάν' άδερφομένες.

Άληθινή χροιάζεται γι' αυτό μόνο φροντίδα, κι' αν σ' όφες καλοζύγιαστες με σάμη και με κρίση στην Τέχνη σφιχτοδένεσαι, μά πάλιν ή άχτίδα της Φύσης μέσ' στα στήθη σου τή λάμψη της άς χύση!

Κι' αυτό δες πάντα γίνεται και στη σκοπδή την άλλη: Μυαλό που είν' άχαλίνατο, του κάκου θανάζηται στην κορυφή την καθαρή του Τέλειου νά σιμάση.

Μεγάλα αν θέμε, πρέπει μας συμάζευη μεγάλη, και μόνο ή περιόριση τον δείχνει τον νεχίνη. Έλευθεριά μπορεί σε μάς ο νόμος μόν' νά δάση.

Γκοίτε ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΒΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΑΤΙΑ

Σβύσαν τή μάτια... Άσθ γλαυκοί και έσπεροι σφρανοί και πια δε θά νά βλέπουνε τής άνοιξης τή κάλλη... Η θάλασσα την άμμουδιά κως τή γλυκοφιλει Τ' άγέρι πως χαϊδευτικά λικνίζει τ' άκρογιάλι.

Τις βάρκες με τ' άσπροάτα πανιά—Σάν κάποιον γλάροι Πάνω στο κήμα πως πετούν,— τον ήλιο που την πλάση Δένει με τις άχτιδες του... τις νύχτες του φεγγάι Πως λέει λόγια άγγυρά πέρα στ' άκροθαλάσσι...

Όλα χαθήκανε γι' αυτά τή γαλανά τή μάτια Σβυσμένα, που βυθίστηκαν στού Άδη τή σκοτιάδια. Μ' άραγε μέναν στ' άχαρα και σκοτεινά παλάτια... Η γίγαν ήστια φτεινά και φέγγουνε τή βράδια;

Μακαθνοπούλα
ΤΟ ΜΗ ΜΕ ΛΗΣΜΟΝΕΙ

Καμμιά φορά, άνάμεσα στο γασίδι που ήφουράνει την άνοιξη, βλέπει κανείς νά έσπετάη το κεφάλια του ένα μικρό λουλουδάκι. Στο κάθε έλαφρό φύσημα του άνέμου κουνάει το κεφάλια του κι' ένα έλαφρό θρόισμα άκούγεται, λές και κάτι ψιθυρίζει. Ναι, ψιθυρίζει, μιλάει με άλλα γύρω του άγριολούλουδα, πως λέει τή χαρά του.

Ό! τί όραία που είναι εδώ, τί πράγμα είναι αυτό που γυαλίζει τόσο; Αυτό το γαλάζιο σκέπασμα που βρισκται πάνω μου τί είναι; Τά άλλα άγριολούλουδα του έξηγούν κι' εκείνο άκούει, άκούει, άχόρταγα, και μέσα του αισθάνεται μία χαρά νά το πλημμυρίση. Κοιτά του μία ήλιωμένη άνεμόνα μόλις κρατείται από τή τρομοπλαστό κορμι της, δυό φύλλα της έχουν κιάλας πετάξει με τή φύσημα του άνέμου, είναι γοιά πια ή καμένη.

Σ' αυτήν γυρίζει το μικρό λουλουδάκι και τή ρωτάει: — Τί είναι αυτό που αισθάνομαι μέσα μου, καλή μου άνεμόνα; Γιατί είμαι τόσο χαρούμενο; Εκείνη σκέβει τή γέρικο κεφάλι της και τού λέει σιγά—σιγά.

— Είναι ή γλάκα της ζωής που σε κάνει τόσο στυχισμένο, μικρό μου και άνεσταγάζει λέγοντας: άλίμονο σε μένα τή γοιά!

Σήμερα το πρωί—πρωί, όταν ξύπνησαν όλα τή άγριολούλουδα, όταν κούλησε το πρώτο διαμαντάκι της δροσιάς από τή μουδιάσμενα από τον ύπνο κορμάκια τους, είδαν ένα μικρό πλασματάκι που μόλις άρχισε ν' άνοιγη τή πεταλάκια του, ξαφνικά άκουσαν ένα άχ! κι' άμέσως είδαν ν' άνοίγεται ένα όρατο μπουμπουνάκι. Τά πεταλάκια του απλώθηκαν σαν νά ήθελαν νά ξιμουδιάσουν.

Ήταν μικρό, μικρό, μόλις τή ξεχώ-

ριζε κανείς, τή φυλλαράκια του είχαν τή χροία μιλέ πια βαθιά γαλάζιο, και στη μέση κίτρινο. Ήταν τόσο άρμονικά έσορτασμένα από τή θάλο κοντύλι της φύσης.

Γύρω του δεν σκορπούσε ούτε και την ελάχιστη μυρωδιά, δεν είχε πλούτη σαν τή μεθυστικά τριαντάφυλλο άλλό ήταν τόσο όρατο, τόσο μή-μου-ά-πτος λουλουδάκι!

Μή με λησμόνει, αυτό ήταν τ' όνομα του μικρού αυτού λουλουδιού. Μή-με-λησμόνει—είναι σαν νά λέει—έσθ μικρή κοπελίτσα, που πρόσχαρη με κόβεις και με κρατάς στα μικρά σου χεράκια.

Μή-με-λησμόνει—είναι σαν νά μάς λήη μία φίλη αγαπημένη, φεύγοντας για μακρινό ταξίδι δίνονας μας ένα μπλε μπουκετάκι. Στο νού που έρχεται ζωντανό κάτι που μοδps μία φορά ή μαμμά γι' αυτό τή λουλουδάκι.

Πηγαίνοντας μία μέρα ύστερα από πολλά χρόνια άκουσίας της στο έξω-τερικό, νά γονατίση στον τάφο άγιτη-μένης της άδελφής, είδε νά ξεπροβά-λουν πάνω στο χώμα δειλά-δειλά, δυό μικρά «μή-με-λησμόνει!»

Πια καλύτερη παράκληση μπορούσε νά γίνη στην ψυχή μας σε μία τέτοια όρα, απ' την βουβή αυτή παράκληση του μικρού λουλουδιού...

Α! όχι δεν είναι γλυκότερο λουλουδάκι και πιο όμορφο από τή «μή-με-λησμόνει!»

Λιχουδίτσα
ΖΙΝΕΤΑ

Ο ήλιος ήταν έτοιμος νά γείρη στα παλάτια του και γά καθισμένη μέσα στον κήπο, κοιτάζε άσηρημένη τή γόρφο.

Σάφνον μία γλυκαία μελωδία μ' έκανε νά γυρίσω τή κεφάλι. Ήταν ένα καλή ροσμικό τραγούδι. Σηκώθηκα απ' τή θέση μου και προχώρησα προς τή μέρσο που έρχόταν ή μελωδία.

Εκεί στην άκρη του δρόμου καθόταν μία μικρή ως δέκα χρόνων. Τά άδύνατα χεράκια της κρατούσαν τή μαγεμένο έκσιντο δοξάρι, που σκορπούσε γύρω τις γλυκαίες νότες.

Τήν πλησίασα και τή ρώτησα πως τή λένε. — Ζινέτα, που άπάντησε με μία λεπτή φωνούλα. — Και για τί παίζεις βιολί στο δρόμο; Τότε άρχισε νά μου λήη μία ιστοριούλα, μικρή, μά άληθινή.

— Δεν έξερετε τί είναι αυτό που με κάνει νά παίζω στη μέση του δρόμου βιολί. Είναι ή δυστυχία που δέσνει άλύπητα τή σπλή μας. Ο πατέρας πέθανε από φθίση και τώρα είναι άρρωστη βαριά και ή μητέρα μου. Και γά γυρνά όλημερίς για νά βρω λίγες δεκάρες νά πάρω ένα κομμάτι ψωμί για τή μαννούλα μου...

Σάν τέλειωσε, δυό δάκρυα, φάνηκαν στα κατάμαυρα τή μάτια της, σαν μαργαριτάρια.

Αυτή ήταν ή ιστορία της μικρης Ζινέτας, που παίζοντας τή βιολί της, μοδθύμισε τήν πατιόδα.

Κοζάκος τού Ντόν.

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Κοίτα! ο ήλιος σκόρπισε ροδόχρωμα [στη δόση, Και τ' άστρα τώρ' άρχίζουν νά φέγ- [γουν μακρινά; *Ω, σάπα, σάπα, μήν ξυπνάς τήν κοι- [μισμένη φύση! Δες, πως κοιμάτ' άμέριμνη μέσ' στην [άστροφεγγιά!

Τ' είπες; τ' άηδόνι τήν ξυπνά με τή [γλυκαία λαλιά του, Τί λές, άγόρι μου! Μ' αυτή γλυκά τήν [κοιμά Μά μήν τ' άκούε! Θά πάη κι' αυτό [σε λίγο στη φωλιά του, Είς τή δικά του τή μακρά νά κοιμη- [θθ ή σμα.

Κοιμήσου! Σάπα, μή μιλάς! Τά δένδρα [θά ξυπνήση, *Η άγγελική σου ή φωνή, τήν κοιμη- [σμένη φτέρη, Δεν έχουνε μανούλ' αυτά για νά τή [νανουρίση, Τά νανουρίζει μαγαχά τή μυρωμένο ά- [γέρι

Κοιμήσου! Μή με τυραννάς! Ιδές σε [καρμιένει, *Ο ύπνος, λατρεμένο μου, πήγαψε νά [σε φέρη Σε περιβόλια δλάνθιστα, σούνια έχει [που μένει, Κάθε ψυχή άγγελουδιού και λάμπει [κάθ' άστέρη.

Κοιμήσου! *Ω κοιμήθηκε! Κι' ή μάννα [σηκομένη, Στ' άγγελουδιού τή μέτωπο άφήνει [ήνα φιλή, Και τή κοιτάζει όρα πολλή, *Ω μάννα [εύτυχισμένη! Είναι τή πρώτο σπλάγγνο της, τή πρώ- [το της παιδί. Χλωμή Σελήνη

ΣΑΝ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΣΑΝ ΤΟΤΕ

—Θάρθα, γιαγιά μου, άπόψε στον τάφο σου, νά ράνω με λουλουδα τή μάγο-μαρο, που σκεπάζει τή δόλιο κορμι σου, νά σάψω από πάνω και νά σοψ ψιθυρίσω τις θλίψεις, που γεμίζουν τή ψυχή μου. *Όκας τότε, γιαγιά μου, θυμάσαι; *Όταν παιδούλα άδολή καθόμουνα σιμά σου στο σκαματάκι μου και με βουρκωμένα μάτια σούλεγα παραπονετικά δλες μου τις μικρολύτες.

Γιαγιά μου, πόσο σ' άγαπούσα, πόσο! *Ίσως γιατί πάνω στη γέριχη ύπαρξή σου ή μικρή δική μου βρισκται αυτό που ήτοσος. *Όταν κάποτε, θυμάμαι, ήθα τρέχοντας και σούπα με παραπονο βαθύ πως μ' έδειρε ή μαμμά, είδα τή μάτια σου— Ω, τή γλυκά γεροντικά σου μάτια—νά πλημμυρίζουν από μία λάμψη συμπνετικής αγάπης και παίρνοντας με στα γόνατα με καρηγορήσεις.

Τά χέρια σου βαθεία χαραγμένα απ' τού χρόνον τή σμίλη, κοκκαλιάρικα, έσφιγγαν τή μικρά δικά μου. Τό γεροντικό σου πρόσωπο και τή παιδικό τή δική μου ήταν πάντα ένωμένα. Άδες και ή κοινή, μά τόσο διάφορη άδυναμία τή ένωνε άδιάσπαστα. Μά όπως όλα τή τέλος χάνονται, άκολουθώντας τή άοι-νό για όλους φυσικό νόμο φθοράς, ήρθε μία νύχτα κι' άρπάζοντας στα μαύ-ρα πέπλα της τήν αγαπημένη μου ψυ-

269ος ΔΙΑΓΝΩΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΖΥΝΘΕΣΙΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ Α-ΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΑΖΙ ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΝΩΣΜΟΣ ΚΑΑΝΤΡΑΦΙΑΣ

1. - Ο Διευθυντής, Αρκυσιεύς... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή...

Χημείον κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή...

2. - Ο Διευθυντής, Αρκυσιεύς... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή...

3. - Ο Διευθυντής, Αρκυσιεύς... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή...

4. - Ο Διευθυντής, Αρκυσιεύς... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή... Η Ζυγολογία κερταί να είναι γρηγορή και να κατανοητή...

